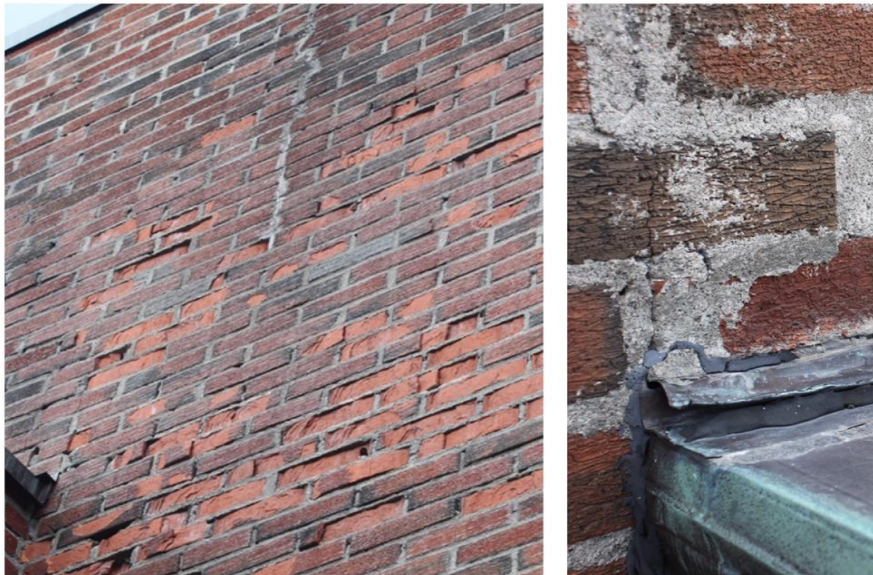

HANDLINGSPLAN LKFR

2020 – 2023

(Godkjent av LKFR 19/9-2019)

Nanset kirke, fasade og tak med stort utbedringsbehov

Kirkeloven og Gravferdsloven forplikter kommunen

Med utgangspunkt i lovtekst gitt i Kirkeloven og Gravferdsloven, har Larvik kommune økonomiske forpliktelser overfor Larvik kirkelige fellesråd. LKFR finner det derfor hensiktsmessig innledningsvis å referere lovteksten vedrørende kommunens ansvar.

Kirkeloven § 15. Kommunens økonomiske ansvar.

Kommunen utreder følgende utgifter etter budsjettforslag fra kirkelig fellesråd:

- a) *Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker*
- b) *Utgifter til anlegg og drift av gravplasser*
- c) *Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til leder av kirkelig fellesråd*
- d) *Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold*
- e) *Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring*
- f) *Utgifter til kontorhold for prester*

Fellesrådets budsjettforslag skal også omfatte utgifter til kirkelig undervisning, diakoni, kirkemusikk og andre kirkelige tiltak i soknene. Utgiftsdekningen skal gi grunnlag for at det i soknene kan holdes de gudstjenester biskopen forordner, at nødvendige kirkelige tjenester kan ytes, at arbeidsforholdene for de kirkelig tilsatte er tilfredsstillende og at menighetsråd og fellesråd har tilstrekkelig administrativ hjelp.

Gravferdsloven § 3. Kirkelig fellesråds og kommunens ansvar.

Kirkelig fellesråd har ansvaret for at gravplasser og bygninger på gravplasser forvaltes med orden og verdighet og i samsvar med gjeldende bestemmelser.

Utgifter til anlegg, drift og forvaltning av gravplasser utredes av kommunen etter budsjettforslag fra fellesrådet.

LKFR har de siste årene klart å holde seg innenfor sine økonomiske rammer ved forsiktig og ansvarlig bruk av midler og strikt budsjettoppfølging. Det legges vekt på streng budsjett- og økonomistyring, og størst mulig utnyttelse av tilgjengelige ressurser. Dette krever forutsigbarhet, og det forventes derfor at kommunal finansiering svarer opp forpliktelsene i lovtekst og i samsvar med budsjettforslag fra LKFR. At den årlige investeringsrammen på 3,5 mill. kr ble strøket vil få dramatiske konsekvenser for driften.

Den største bekymringen rundt fellesrådets økonomi er knyttet til den enorme bygningsmassen. Fellesrådet har ansvaret for drift og vedlikehold av 17 kirkebygg, herunder 6 middelalderkirker, i tillegg til en rekke kapeller, driftsbygninger og menighetshus. Behovet er stort, og vokser som følge av at vedlikeholdet ikke klarer å holde tritt med forfallet. Det er også behov for en ekstra stilling til å ta ansvar for vedlikehold av kirkebyggene. Kommunestyret bevilget totalt 17,5 mill. kr. fordelt i planperioden 2016-2019. Fra 2020 er denne satsningen videreført med 3 mill. kr årlig. Dette gjør at det på sikt er mulig å redusere vedlikeholdsetterlepet på middelalderkirkene, men det er et tid- og ressurskrevende arbeid.

LKFR forventer at midlene til totalrenovering av Undersbo bevilges. Total kostnadsramme er anslått til 57 mill. kr, fordelt på 15 mill. kr. til seremonibygget, 7 mill. kr på det gamle kapellet og 35 mill. kr til gravplassen med nytt personal- og driftsbygg.

Det viktigste er allikevel at de 3,5 mill. kr i årlig investeringsramme blir lagt inn igjen. Konsekvensen for driften av kirkelig fellesråd blir dramatisk om dette ikke skjer.

Vedlikeholdsbehovet for kirkene og andre bygg:

Det er fortsatt vanskelig å finne rom for vedlikehold av kirkebyggene innenfor den ordinære driftsrammen. Den årlige tilleggsbevilgningen på 1 mill. kr. dekker noe, men er på langt nær nok. Vi har behov for at det bevilges nok penger til å dekke en ekstra stilling til å ta ansvar for vedlikehold av kirkebyggene. LKFR har nå 17 kirkebygg i tillegg til en rekke bygg tilknyttet kirkene og menighetene, blant disse 6 middelalderkirker og flere verneverdige bygg. **Bevilgningen er ikke økt** som følge av sammenslåingen med Lardal. Utbedringen av Nanset kirkes tak og fasade er alene beregnet til over 3 mill. kr. Samlet sett har vi et etterslep på over 46 mill. i forhold til vedlikehold av kirkebyggene i kommunen.

Gravferdsvirksomheten:

Gravferdsplanen for Larvik kommune ble ferdigstilt i 2016. Den viste et behov innen gravferdsvirksomheten på totalt 19 mill. kr. i planperioden – her er det ikke tatt med nødvendig rehabilitering på Undersbo, som blir lagt frem som egen sak. Det arbeides nå med å revidere planen for at den også skal bli oppdatert med gravplassene i Lardal. Revidert gravferdsplan skal foreligge i løpet av sommeren 2020. Planarbeidet med utvidelse av gravplassen ved Kvelde kirke er i gang, men her avventes det nå at kommunen skal oppdatere sin reguleringsplan for området.

Det vises for øvrig til gravferdsmeldingen.

Kvelde: Det er få ledige graver igjen. I tillegg er gravene plassert så skjevt at flere av gravene er godt under minstemålet av hva som er lovlig å benytte. Prosjektet er vurdert til å komme på ca. 6 mill. kr. Dette er bevilget av kommunestyret i 2019 og 2020.

Undersbo: Bygget er i en sørgelig forfatning, og det trengs en totalrenovering. Flisene på taket faller ned og det er muggdannelse i kjelleren som følge av at vann trenger inn. Som følge av endringer i klimaet forsterkes dette problemet, og det haster med å få gjort tiltak. Det er også nødvendig med til dels store inngrep på gravplassen på Undersbo. Totalt kostnadsanslag er i størrelsesorden 57 mill. kr.

Investeringsramme:

Frem til forrige handlingsplan lå det inne en generell overføring til investeringer på 3,5 mill. kr. årlig. Dette har tradisjonelt vært basisoverføringen til kirkelig fellelsråd som vi har benyttet til alt vi skal gjennomføre som vi kan føre som investeringer. Denne bevilgningen ble brukt til følgende:

- **Egenkapitalinnskudd KLP** (årlig kostnad som vil påløpe så lenge vi har offentlig tjenestepensjon).
- **Investeringer i maskiner;** gressklippere, minigravere, kirkegårdstraktorer etc. (vi skifter gjerne ut en eller to maskiner pr år).
- **Rehabilitering kirkegårder;** etablering av Navnet Minnelund, Felles Gravminne, Anonyme urnelunder, gjennomgraving av tidligere ikke brukte felt, tilpasning til ny og lovpålagt kartstandard, etablering av bedre vann- og strømløsninger, drenering samt nytt midlertidig personalbygg på Undersbo.
- **Rehabilitering kirkebygg;** skifte av tak, elektrisk anlegg, tilpasning til Universell utforming (HC-innganger, -ramper etc.), Brannsikring, automatisk ringeanlegg, varmestyringssystem, nytt låssystem (kort i stedet for nøkler), drenering rundt byggene (altså alt som ikke er så smått at det må tas som ordinært vedlikehold).
- **Utskiftning av kirkeorgler.**

Behovet for disse tingene blir ikke borte, og dersom bevilgningen ikke gjenopptas vil det få dramatiske konsekvenser for driften av kirkelig fellelsråd.

Oppsummering

Driftsbudsjett:

Vedlikeholdsmidler til de 17 kirkebyggene. Behovet er stort, og vokser som følge av at vedlikeholdet ikke klarer å holde tritt med forfallet. Det er også behov for en ekstra stilling til å ta ansvar for vedlikehold av kirkebyggene.

Investeringsbudsjett:

LKFR forventer at midlene til totalrenovering av Undersbo bevilges. Total kostnadsramme er anslått til 57 mill. kr. Det viktigste er allikevel at de 3,5 mill. kr i årlig investeringsramme blir gjenopptatt. Konsekvensen for driften av kirkelig fellesråd blir dramatisk om dette ikke skjer.

Investeringsbudsjett LKFR 2020-2023					
Prosjektnavn	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2020 - 2023
KLP – egenkapital	150	150	150	150	600
Maskiner	500	500	500	500	2 000
Nytt orgel Tanum	2 200	-	-	-	2 200
Kirkebygg, el. anlegg	950	1 900	1 900	1 900	6 650
Kirkebygg, låsesystem	250	250	250	250	1 000
Kirkebygg, drenering	200	200	200	200	800
Middelalderkirke tak Hem og Styrvoll	2 600				2 600
Kartverk gravplasser	100	100	100	100	400
Rehab grpl - Vann&strøm	100	100	100	100	400
Utvidelse Kvelde	6 000				6 000
Navnet Minnelund og felles gravminne	300	300	300	300	1 200
Middelalderkirkeprosjekter	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Undersbo	14 250	14 250	14 250	14 250	57 000
Ekstern finansiering	(2 200)				(2 200)
Overført fra før	(4 650)				(4 650)
Utvidelse Kvelde gravplass	(3 000)	-	-	-	(3 000)
Rehabilitering middelalderkirker	(3 000)	(3 000)	(3 000)	(3 000)	(12 000)
Årlig fast overføring, redusert for mva	(3 500)	(3 500)	-	-	(7 000)
Manglende finansiering	14 250	14 250	17 750	17 750	64 000

